Ч. 112 Второк 21 мая (2 червня) 1896. Рік VI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і **Адміністрация:** улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старостах на провинциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Буковиньскі церковні справи.

На раді Русинів в Чернівцях ві второк по Зелених сьвятах говорив пос. Пігуляк — як ми вже згадували — о буковиньских церковних справах. Тим рефератом пос. Пігуляка дуже заціквавили ся селяни і уважно єго вислухали, перебиваючи промову референта частими окликами. Пос. Пігуляк — як пише „Буковина“ — так сказав: Церков то найважнійший чинник культурний; без неї настає між народом здичілість. Занедбане православних Русинів на поли церковнім відбило ся тяжко на них. Що з нами діють волоскі попи від 15 років, всї то знаємо. Новий митрополит обіцяв бути для Русинів справедливим. Поки-що не маємо причини єму не вірити. Але мусимо єму сказати, що нам потрібне, аби знав, і того тримав ся. Ми мусимо виразно вичислити єму наші жаданя. А они такі:

1. Ми жадаємо, щоби половина всїх систематизованих посад при консисториї, семинариї і катедральній церкві в Чернівцях була обсаджена Русинами.

2. Ми жадаємо, щоби православна консистория держала ся санкционованих цїсарем поставов що-до діловодства, після котрих внутрішною урядовою мовою консисториї і ректорату семинариї має бути рівномірно і руска мова (попри волоску). Особливо в письмах до протоєрейств, парохій і сторін руских має ся уживати лише рускої мови.

3. Ми жадаємо, щоби без проволоки всї написи в цїлій тутешній митрополичій резиденциї виготовлено також і в рускій мові.

4. Ми жадаємо, щоби в катедральній церкві і у всїх инших церквах в мішаних парохіях відправляло ся богослужене в неділї і сьвята на переміну що другий раз в церковно-славяньскій мові, а в великі сьвята і надзвичайні торжества по половині; в церковно-славяньскій (і волоскій) мові.

5. Ми жадаємо, щоби вістник розпоряджень дієцезиї і всї инші урядові розпорядженя властий дієцезияльних виходили також в окремих руских виданях і висилали ся до канцелярий руских протоєрейств і парохій.

6. Ми жадаємо, щоби на чисто-рускі протоєрейства і парохії іменовано окружними протоєреями, парохами і сотрудниками лише руских сьвящеників. Кандидати на протоєрейства і парохії з мішаним населенем мусять виказати ся докладним знанем і рускої мови в слові і письмі. Притім лише сьвідоцтва з рускої мови, виставлені до того окремою комісиєю іспитовою на унїверситетї, а взглядно при учительскій семинариї, можуть мати вартість.

7. Ми жадаємо, щоби в канцеляриях чисторуских чотирох протоєрейств і парохій, внутрішна і вніщна урядова мова, як також мова, в котрій веде ся нарада і списують ся протоколи при духовних конференциях, була лише руска, а в мішаних в відповідній мірі і руска мова.

8. Ми жадаємо, щоби сьвященики в руских громадах і катедральний проповідник руский (котрий уже пять лїт не мав рускої проповіди *Ред.*) виголошували проповіди лише в рускій мові; в мішаних парохіях на переміну і в рускій мові.

9. Ми жадаємо, щоби сьвященики і сотрудники по руских парохіях предкладали свої праці (задачі) лише в рускій мові.

10. Ми жадаємо, щоби сьвященики в руских парохіях при всяких справах церковних уживали лише церковно-славяньскої (взглядно рускої) мови, а в парохіях з мішаним населем, на переміну і церковно-славяньскої (взглядно рускої) мову.

11. Ми жадаємо, щоби для виховання відповідного числа руских сьвящеників основано з православного релігійного фонду стипендиї, призначені для руских ґімназиястів, котрі зобовяжуть ся посьвятити ся чину духовному.

12. Ми жадаємо, щоби із двох заступників православного віроісповіданя в шкільній раді один був завсїгди Русин.

13. Ми жадаємо, щоби в справі викладової мови на богословскім виділї без проволоки введено в житє дотичне розпорядженє ц. к. мінїстерства віроісповіданя і просьвіти. Передовсїм і як найскорше щоби була утворена катедра для практичного богослуженя з викладовою рускою мовою.

14. Ми жадаємо, щоби зараз знесено заборону руским богословам слухати викладів рускої мови і лїтератури на унїверситетї

15. Ми жадаємо, щоби при всїх середних школах, де православних руских учеників єсть 20 (і більше), установлено руских окремих катехитів. В народних школах з рускою молодїжию можуть лиш ті сьвященики вчити релігії,

---

15)

Дїти капітана Ґранта.

Фантастично-наукова подорож Юлїя Верна.

(Дальше).

Пять мінут потім уложив Паґанель спорі кусні мяса на вуглях з коріня ілеретти і незадовго подав своїм товаришам знамениту страву, котру шумно назвав „полядвицею з уанака“. Подорожні лакомо взяли ся за їду. Але на велике зачудоване ґеоґрафа всї страшно скривили ся зараз при першім куснику.

— То обридливе! — говорив один.

— Того не можна нїяк їсти — повтаряв другий.

Вкінци сам Паґанель мусів признати, що навіть і зголоднїлий не міг би того їсти. Отже стали з него жартувати і висьмівати єго „царску їду“. Він сам не міг зрозуміти, чому то мясо таке добре і дороге стало в єго руці несмачним. Нагле прийшла єму щаслива гадка:

— Аґа! Вже знаю, вже знаю! — крикнув.

— Може мясо за старе? — спитав холоднокровно Мек-Небс.

— Нї, майоре, але оно зі звіряти дуже утомленого. І як я міг о тім забути?

— Що то має значити, пане Паґанель? — спитав Тома Остен.

— То значить, що мясо уанака лише тоді добре, як звірина була убита перед надто великим утомленєм. З того легко пізнати, що стадо, яке ми перед хвилею бачили, прибігло сюди з дуже далека.

— Ви певні того? — спитав Ґленарван.

— Цїлком певний.

— Але яка пригода, яке явище могло так вистрашити ті звірята, що они гнали як шалені в часї, коли повинні спокійно спочивати в своїх леговищах?

— На то честний мильорде тяжко менї відповісти і замість гадати о тім, ходім радше спати, бо справді умираю від утоми. Ідемо спати майоре?

— Ідемо пане Паґанель.

Кождий з подорожних обвинув ся своїм пончо, до огня докинено коріня і моху, щоби стало на цїлу ніч, і вскорі по тім нїчого вже не було чути, крім приспішеного сапаня і голосного хропіня, серед котрого визначував ся сильний бас ученого ґеоґрафа.

Лише льорд Ґленарван не міг заснути; якийсь тайний неспокій мучив єго. Мимохіть гадав о тих утїкаючих в одну сторону звірятах і о їх переполосї. За ними не могли гнати ся инші звірі нї мисливі — бо нї одних нї других нема на тій висоті. Яка-ж тревога гнала їх в пропасти Антуко? Ґленарван причував якусь близьку небезпечність.

Тимчасом під впливом сонности єго ум трохи успокоїв ся і по тревозї заяснів в єго души промінь надії; він почав собі представляти, як на другий день дістане ся на площину Андів і там розпічне свої гляданя, котрі може вскорі вінчають ся добрим успіхом. Єму прийшов на гадку капітан Ґрант і два моряки, котрих бажав освободити з тяжкої неволї. Ті образи скоро пересували ся в єго уяві, а роздумуваня перервав лише сильнїйший часами блеск огня, обливаючи своїм сьвітлом лиця спячих єго товаришів. Нагле повернули сумні гадки · єму здавало ся, що чує якийсь шум з надвору, голоси, котрі тяжко було собі витолкувати на тих самітних вершках гір. Єму здавало ся, що до него доносить ся віддалений гук немов громів, але не з неба. Той гук мусів походити з бурі, що лютила ся на котрім з боків гори, кілька тисячів стіп низше від єї вершка. Ґленарван хотів о тім пересьвідчитись і вийшов.

Місяць як раз сходив. Воздух був чистий і спокійний. Тут і там відбивали ся миготячи проміні полумини з вулькана Антуко. Нїгде бурі, нїгде блискавки. Понад ним ясніло тисячі звізд. Однакож гук не переставав і здавало ся біг ланьцухами Андів наближаючи ся що раз більше. Ґленарван вернув до хати ще неспокійнїйший, гадаючи заєдно над тим, яка звязь може бути між підземним гуком а утечею уанаків? Поглянув на годинник — була друга година рано.

Не припускаючи, аби небезпечність була близька, не будив своїх товаришів, що спали твердим сном по трудах і на кілька годин сам заспав.

Нагле розбудив єго страшний лоскіт, приглушуючий, подібний до гуку їдучих гармат по пустій улици. В однїй хвили почув Ґленарван, що земля під ним усуває ся — хата стала трясти ся і розпадати.

котрі викажуть ся докладним знанєм рускої мови в слові і письмі.

16. Ми жадаємо, щоби при дяківскій школї для руских учеників отворено окремі рускі паралельні курси.

17. Ми жадаємо, щоби православну народну школу подїлено на дві окремі школи, з котрих в одній була би викладова мова руска.

18. Ми жадаємо, щоби для народних і середних шкіл видано чимскорше учебники релїґії в рускій мові.

19. Вкінци ми жадаємо, щоби зараз знесено заборону на руску часопись *Буковина*, на православний руский календар „Рускої Бесїди" і на всї инші видання руских товариств.

Всї ті точки п. Пігуляк пояснив докладно і спитав, чи віче годить ся, щоби такі жадання ставити до нового митрополита. Віче однодушно згодило ся і зараз вибрано депутацию, зложену з пятьох осіб, котра має митрополитї і президентови краєвому передати ті жадання на письмі. До депутациї вибрано: посла Є. Пігуляка і чотирох господарів: Дмитра Ґрицука з Садаґури, Дьордїя Мойсюка з Лужан, Петра Ґелича з Топорівців і Івана Олексюка з Васловівців.

Небавом виготовлять ся потрібні письма, з котрими піде депутация до митрополита і президента.

Перегляд полїтичний.

В суботу зібрали ся спільні Делеґациї. Предложено їм спільний буджет на 1897 рік. Видатки на той рік виносять 160,584.751 зр., з чого по відтрученю 2 проц. на рахунок Угорщини за войскове Пограниче і доходів з цла прелїмінованих в сумі 50,573.130 зр., припаде на Австрию 73,587.452 зр., а на Угорщину 31,537.479 зр.

Галицкий краєвий закон о правних відносинах учительского стану шкіл народних одержав цїсарску санкцию.

Новинки.

Львів дня 1 червня 1896.

— **Іменованя.** Львівский ц. к. висший Суд краєвий іменував судових практикантів: Стан. Шефера і Йос. Самуіловича та концептового практиканта ц. к. краєвої Дирекци скарбу Алекс. Ґриґлевского судовими авскультантами. — Президия ц. к. висшого Суду краєвого у Львові іменувала канцелїстами ц. к. судів колеґіяльних канцелїстів судів повітових: Сим. Кучиньского в Любачеві для Перемишля, Руд. Вархаловского в Камінцї для Тернополя, Ник. Махлая в Бірчи для Сянока, Арт. Вайксельбавма в Снятинї для Тернополя, Мат. Блоньского в Мединичах для Золочева, Адоль. Бехера в Раві для Станїславова і Кар. Біндера в Жовкві для Львова; дальше підофіцира 80-го полку піхоти Петра Хшановского для Бережан та систeмізованих диєтарів табулярних Стан. Мартиновича для Львова, Богд. Ольшаньского для Самбора, Брон. Мицьковского для Бережан, Володим. Савицкого для Перемишля і бувшого канцелїста судового Юл. Добряньского для Львова.

— **Перенесеня.** Львівский ц. к. висший Суд краєвий перенїс канцелїстів повітових судів: Йос. Баторовича з Радехова до Сколього, Мат. Сеньчака з Лїська до Любачева, Гр. Ляшкевича з Солотвини до Бродів, Ів. Строконя з Любачева до Зборова, Ів. Феника з Угнова до Рави, Ів. Сцьобловского з Жидачева для ґрунтових книг до Рудок, Казим. Щепаньского зі Зборова для ґрунт. книг до Бродів, Еск. Дочилу з Луки для книг ґрунтових до Дипова, Ант. Берґера з Тлустого до Гусятина і Ант. Оржельского з Гвіздця для книг ґрунтових до Товмача.

— **Є. Е. Маршалок краєвий** гр. Стан. Баденї виїхав до Радехова, звідки поверне в пятницю рано.

— **З аепархії львівскої.** Презенти одержали оо.: Петро Білиньский з Довжанки на Зарваницю і Вол. Сельский з Лукавиці па Стрий. — Правительство перенесло о. Ів. Ревaковича пароха Волосянки на его власну просьбу в стан дефіцянта і визначило єму річну платню 500 зр.

— **Буковиньскі посли до сойму краєвого.** др. Стефан Смаль-Стоцкий і Єротей Пігуляк скликали до Заставни на день 2 червня віче, подібне як було в Чернївцях. На тім вічи мають радити: над Рускою касою, над реформою виборчою, рускою ґімназиею і бурсою, над церковними справами і ревізиєю ґрунтового катастру.

— **Нова Філїя товариства „Просьвіти"** засновує ся в Товмачи. Перші загальні збори того товариства відбудуть ся в середу дня 3 червня с. р. Збори розпічнуть ся о 8-ій годинї рано богослуженєм в місцевій церкви, а о 9-ій розпічнуть ся в сали касиновій збори з таким денним порядком: 1) відкрите зборів одним з основателїв; 2) вибір президиї на час зборів; 3) слово делеґата центрального видїлу; 4) пояснене проґрами дїяльности товариства на підставі статута; 5) обговорене проґрами; 6) впис членів; 7) вибір видїлу; 8) виклад з господарства; 9) внесеня членів; 10) замкнене зборів нововибраним головою. Комітет основателїв філїї просить прибути на ті збори всїх, кому лежить на серци піднесене нашого народа і розвиток просьвіти.

— **З Ходорівщини** пишуть нам: Память 300-лїтних роковин унїї берестейскої обходжено в Фразї в день перенесеня мощий сьв. о. Николая заходами о. віцедекана І. Кмицикевича при сприяючій погодї величаво. Торжествене Богослужене ювилейне відслужив Впр. о. Митрат В. Фациевич, архіпресвитер еп. Капітули станиславівскої, прибувший умисне на згадане торжество до Фраги. Нарід обучений добре своїм парохом о торжестві, приступив численно до сповіди і сьв. причастия і уважно слухав хороших проповідий о. Гр. Стецева з Русятич о відпустах і о. А. Пелепьского з Княгинич о унїї берестейскій і еї значіню для нашої церкви. По Богослуженю відбула ся з парохіяльної церкви до церкви дочерної в підвірю величава процесия ювилейна, в котрій взяли участь 25 священиків в сьвітлих ризах під проводом Впр. о. Митрата в відзнаках епископских. — То величаве торжество буде на все памятним для парохіян і для людий з сусїдних сїл, котрі на той день численно прибули до Фраги, щоби роковини унїї берестейскої празднично відсьвяткувати.

— **З Рогатина** пишуть нам: Комітет взаїмної помочи дяків, завязаний ще 1884 р., постановив устроїти заупокійне богослужене за душу бл. п. Найдост. Архікнязя Кароля Людвика в Рогатинї в церкві Рождества Пр. Богородиці, котре відбуде ся в день сьв. Онуфрія 24 червня с. р. о 9-ій годинї рано. Комітет просить всїх вірних до численної участи в тім богослуженю. — По богослуженю наступить нарада, в який спосіб полїпшити незавидну долю бідних півців церковних. — Від комітету взаїмної помочи дяків церковних в Рогатинї. — *Ілия Бойкевич.* — *Іван Шпакович.* — *Йосиф Бренецкий.*

— **Тютюн в Галичинї.** З Відня приїхав до Львова ґенеральний директор тютюнового монопо-

---

— Вставайте! — крикнув наполоханий.

Нагле розбуджені его товариші позатачували ся в безладї і сунули ся по стрімкій похилости. Сходяче сонце осьвітило страшний вид. Постати гір зміняли ся в млї ока, немов би під ними розтвирала ся пропасть. Внаслїдок явища властивого Кордилїєрам [1]) обсував ся кількамилевий простір з вершка на долину гори.

— Землетрясене — крикнув Паґанель.

І не помиляв ся. То був один з тих страшних переворотів в природї так частих в Чілї і як раз в тій околици, де Копіяпо було два рази а Сантґаґо чотири рази знищене в чотирнайцятьох лїтах. Ту часть землї пожирають з середини підземні огнї, а сьвіжо в горах потворені вулькани ще не вистають, аби відвести з середини землї величезну скількість ґазів. Звідси походять ті ненастанні потрясения, знані в тім краю під назвою „трембльорес".

Тимчасом цїлий шмат землї з перепудженими і оголомшеними сїмома подорожниками, що чіпали ся купок моху, сунув ся на долину зі скоростию поспішного поїзду, т. є. яких пятьдесять миль на годину. Для нещастних не було нїякого способу, аби денебудь задержати ся; неподібно навіть було порозуміти ся серед гуку підземних громів та падаючих мас ґраніту і базальту, що переміняли ся в тумани пороху.

Цїлий простір то гнав не потрясаючись то знов хитав ся як корабель киданий бурею; летїв попри пропасти, до котрих спадали кусні скал, виривав відвічні дерева, гладив як коса вистаючі вижини всхідного склону гір. Треба собі представити ту масу, ваги кількох мілїярдів тоннів [2]), що летїла в долину з чим раз більшою скоростию під кутом пятьдесятьох степенїв.

Нїхто не міг сказати, як довго тревало то явище, нїхто не сьмів догадувати ся, до якої пропасти жене гора — і нїхто не знав, чи живуть его товариші, чи котрий вже не скотив ся в пропасть. Скорість, з якою усувала ся скала, запирала віддих в груди, зимно переймало тїло, снїг засипував очи; дрожачі, затревожені, напів мертві держали ся всї скал, яких мимохіть похапались.

Наглий страшний удар викинув всїх з їх положеня; они упали наперед і позсували ся аж на сам спід гори. Скала, що їх несла, нагле задержала ся в своїм розгонї.

Кілька мінут нїхто не порушив ся — вкінци перший підніс ся майор заголомшений вправдї силою удару, але не розбитий; розігнав туман пороху, що заслонював єму очи і оглянув ся довкола. Єго товариші лежали довкруг него як черепи розбитої гарматної кулї.

Майор почислив їх; лежали всї крім Роберта Ґранта.

XIV.

Вистріл Провидїня.

Всхідний склін Кордилїєрів складає ся з довгих спадів, що лагідно доходять аж до самої долини. Як раз там задержала ся нагле величезна маса відірвана від гори.

То цїлком нова околиця з розлогими пасовисками повна прегарних дерев, а особливо яблінок з золотими блискучими овочами.

Земля утихомирила ся; землетрясене перестало, підземні сили мусїли дальше посунути свою погубну роботу, бо ланцюх Андів навіщує заедно в котрімсь місци землетрясене. Того разу трясене було надто сильне. Подоба цїлої гори змінила ся цїлковито; провідники в пампасах дармо шукали би означених місць свого звичайного випочивку.

Ранок заповідав дуже гарну погоду; проміне сходячого сонця з вогкого ложа Атлянтійского Океана розсилало тепло на арґентиньскі рівнини і купали ся вже в филях другого океана. Була осьма година рано.

Льорд Ґленарван і его товариші очучені заходами майора повернули поволи до себе; показало ся, що крім хвилевого, хоч сильного заголомшення не потерпіли на здоровлю нїякої шкоди. Радість з так легкого і дешевого переходу Кордилїєрів була би певне велика, коли би не недоставало одного з товаришів і то найслабшого, бо майже дитини, Роберта.

Всї любили відважного хлопця, навіть холодний майор, а найбільше льорд Ґленарван. Той коли довідав ся, що Роберта нема, був в розпуцї. Представляв собі бідну дитину, що лежить десь на днї пропасти і просить дармо помочи того, котрого називало своїм другим вітцем.

— Приятелї! — говорив ледве здержуючись від сльоз, треба его глядати, мусимо его конечно найти! Не можемо его так опустити. Треба переглянути всї долини, всї пропасти, всї яри. Привяжете мене до шнура і спустите всюди, де лиш есть який отвір. Я того жадаю, домагаю ся і прошу вас о то. Дай лиш Боже, щоби Роберт жив — то я его певне віднайду і виратую. Без него, чи-ж ми сьмїли би глядати его вітця? Уратувати капітана Ґранта за цїну житя его дитини!

Товариші Ґленарвана слухали мовчки і спускали очи до землї, чуючи, що він глядить в їх очах якогось проміня надїї.

— І що-ж — питав знов льорд Едвард — ви чули, чого я жадаю? Мовчите? Отже вже не маєте нїякої надїї, нїякої!

По хвили мовчаня Мек-Небс перший відозвав ся:

— Хто з вас мої приятелї памятає, в якій хвили зник Роберт?

[1]) Подібне явище лучило ся 1820 р. на горі Мон-Бляп і тодї трех провідників з місцевости Шамуні утратило жите.

[2]) Один тон важить 25 сотнарів.

лю і оглядав галицкі фабрики тютюну і циґар. Минувшого тиждня відбула ся в господарскім товаристві нарада над піднесенєм управи тютюну в Галичині. На нараді зазначено, що коли давнійше Галичина управляла тютюнового листя за $2^1/_2$ мілїона зр., то сегодня управляє разом лише за 900.000 зр. Головна причина сему велика конкуренция зі сторони Угорщини, котра видає тютюнового листя на більше як пять мілїонів зр. Тепер процвитає управа тютюну лише в 12 повітах всхідної Галичини на обшарі 3.300 гектарів. Тютюн садять майже виключно селяни, в числї 34.000. На рададі рішено домагати ся, щоби вільно було садити тютюн також в инших повітах, або що найменше, аби в дотеперішних 12 повітах міг кождий садити тютюн. Директор монополу обіцяв заняти ся сею справою і по змозї увзглядпити жаданя.

— **Гарний,** просторий дім читальнї „Просьвіти" будує ся в Балинцях повіта коломийского заходами пароха о. Т. Войнаровского, тамошного хору під управою учителя п. В. Барнича і прочих членів читальнї „Просьвіти". В тім домі по одній сторонї помістить ся простора саля зборів враз зі сценою на представленя театральні, а по другій шпихлїр, крамниця і канцелярия.

— **Шайку фальшівників банкнотів** зловила мадярска полїция в Мукачеві. До шайки належали, як можна з назвиск догадувати ся, самі жиди, а то: маляр Самуіл Вельбер, друкар Ем. Кляйн, его брат Авраам Кляйн, Натан Вельбер і Авраам Ґріцдвайґ. Здаеть ся, що фальшовані 10-гульденові банкноти, які та шайка підробляла, дістали ся також і до Галичини.

— **З заздрости.** Минувшого тижня застрілив народний учитель Тівадор чотирма вистрілами з револьверу жінку свого товариша Гаваса в Керешмезе, з котрою мав через сїм лїт любовні зносини; опісля застрілив і себе. Перед тим написав свою послїдну волю, записавши около 36.000 зр. двом дїтям убитої Гавас. Кілька тижнїв перед убийством він замовив собі одежу і трумну, а в день перед злочинством оббив свое помешканє чорним сукном. Причиною страшного випадку мае буто заздрість.

— **Пожар лїса.** В Ґеорґічєнах кало Дорнаватри на Буковинї вибух в четвер великий пожар лїса, котрий знищив перед полуднем 50 гектарів лїса. Також в Пояпаштамці горів лїс, але про розміри того огню нема ще докладнійших вістий. Зарядженo все потрібне, аби пожар не розширив ся дальше.

— **Самоубийство.** Оногди перед полуднем повісив ся на давнім Городецкім кладовищи у Львові на камінним хрестї Петро Гуль, 46-лїтний чоловік, бувший зелїзничий магазинер. Лишив жінку і шестеро дїтий. Причиною самоубийства була нужда; Гуль утратив свою посаду і не міг найти иншого занятя.

— **Відпоручники Видїлу краєвого до Бразилії.** Дня 29 мая, запала ухвала на сесиї Видїлу краєвого, що має висилати ся до Бразилії на кошт краю двох відпоручників: дра Иосифа Семирадского і о. Івана Воляньского з Острівця коло Теребовлї. О. Воляньский був першим руским сьвящеником в північній Америцї, та заняв ся орґанїзациєю тамошних руских кольоній. Оба відпоручники мають звидїти по можности всї кольонії галицких еміґрантів в отсих провінциях бразилїйских: Паранї, Ст. Катеринї, Ріо Ґрандо до Суль і Сан Паольо, розглянути основно тамошні відносини суспільно-економічні та вернувши до краю здати справу з своїх спостережень. Крім часу на подорож там і назад визначено відпоручникам чотири місяцї для тих розслїдів. Виїзд з краю має наступити перед днем 1 липня с. р. Рівночасно з обома відпоручниками Видїлу краєвого висилає Є. Ем. кардинал своїм коштом до Бразилії руского сьвященика, о. Никона Роздольского, котрий має нести поміч духовну руским кольоністам.

— **Страшна катастрофа** лучила ся в Москві дня 30 мая в часї коронацийних торжеств на т. зв. Ходиньскім поли. Про ту катастрофу доносять телеґрами ось що: На день 30 мая рано була назначена народна забава на поли Ходиньскім, сполучена з роздаванем подарунків зібраним учасникам і безплатним роздаванем їди і напитків. Сотки тисячів народу напливало до Москви вже від тиждня з ріжних сторін Росиї, досить сказати, що в ночи з пятницї на суботу ночувало під голим небом 500 до 600 тисячів душ, ждучи нетерпеливо хвилї, коли розпічне ся забава. Роздїл подарунків мав розпочати ся вже о 5-тій годині рано, а то тому так вчасно, щоби не було великої глоти. Тимчасом між народом розійшла ся вість, що роздїл розпічне ся вже о годині 3-тій над раном і длятого скоро лиш стало свитати, заповнило ся цїле поле Ходиньске товпами народу. Полїция була на поли, але не в такій силї, в якій мала бути о дві години пізнїйше і цілком не була приготовлена і не спосібна, аби здержати такий великапьский здвиг народу. Сотки тисячі людий, немов на команду кинули ся до місця, де мали роздавати дари. Був то дійстний напад, супротив котрого не могла встояти ся нїяка сила. Цїла товпа збила ся в одну масу гнетучи і тратуючи себе. Счинив ся заколот, якого нїяке перо не може описати. Тут і там в товпі зробило ся на хвилину порожне місце — то здушені або помлїлі люди падали на землю, — але в тій самій секундї порожне місце знов заповнювало ся. По тїлах тих, що лежали на земли, товпила ся збита в купу громада людий, попихана дальше стоячими. Заколот тревав годину, а его наслїдки були страшні. Цїле Ходиньске поле представляло побоєвище, на котрім лежало кількайцять сот подушених людий. — Зараз повідомлено о нещастю царя, котрий разом з царицею небавом появив ся на Ходиньскім поли. Цар зарядив, щоби родинї кождого убитого дано 1000 рублїв і щоби похорон нещастних жертв відбув ся на царский кошт. — До вечера обчислено, що в заколотї погибло 1282 людий! Нещастє було таке велике головно длятого, що будь, в котрих зложено подарунки призначені до роздїлу, були окружені ровами. Отже до тих ровів товпа напираючи з усїх сторін, напхала тілько людий, що они просто вирівняли ся, а відтак цїлі маси переходили по тих людях немов по помостї, давлячи лежачих в ровах на смерть. В той спосіб роздратовано цїлковито навіть жандарма з конем. В церкви на Кремли відбуло ся на приказ царя заупокійне богослуженє за всїх, що упали жертвою нещастя. На богослуженю був цар з царицею і всї члени царскої родини. — На кладовищи лежить 1282 трупів. Всї они покриті білими хустами. Богато з нещастних має так розміжені лиця а навіть і всї члени, що не можна їх розпізнати, хиба по одежи, хоч на многих і одежа подерта на кусники.

— **Фабрики паперу.** Число фабрик паперу на цїлій земли має виносити після обчислення одної американьскої ґазети до 4.000, а всї они виробляють около 7.900 мілїонів риз паперу. Половину всього виробленого паперу зуживають друкарнї, а на самі ґазети іде річно 600 мілїонів риз. Найбільше паперу зуживають Анґлійцї, бо $12^1/_2$ мілїонів риз пересїчно в роцї. По них ідуть Американцї з $10^1/_2$ міл. риз, відтак Нїмцї 8 мілїонів риз, Французи $7^1/_2$ міл. риз, Австро-Угорщина і Італія по $3^1/_2$ мілїонів риз. Найменше паперу спотребовують: Мехіко 2 мілїони риз, Росия $1^3/_4$ і Іспанія $1^1/_2$ міл. риз на рік.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Будапешт 1 червня. Послїдна бесїда пос. Люеґера о угорскій виставі викликала тут страшне роз'ярене. Богато часописий помістило статї п. з. „Не купуйте у Відни".

Париж 1 червня. Внаслїдок заряджень европейских держав утихомирює ся забурене на Критї.

За редакцию відповідає: **Адам Креховецкий.**

Нїхто не умів відповісти.

— Бодай — сказав знов майор — скажіть менї, при котрім з вас був хлопець в хвили, коли гора усувала ся?

— При менї — відповів Вільсон.

— Я як довго, до якої хвилї бачили ви его при собі? Пригадайте собі добре.

— О скілько памятаю — говорив Вільсон — то Роберт був при менї ще на дві мінути перед сильним ударом, котрий кинув нас на землю; держав ся сильно обома руками великої купи моху.

— Дві мінути кажете? Пригадайте собі Вільсоне добре, чи так було, чи не помиляєте ся? Може вам ті мінути видали ся за довгі?

— Певне що не помиляю ся — так, найбільше дві мінути.

— А з котрої сторони мали ви его, з правої чи з лївої?

— З лївої; пригадую собі, що его одежа заслонювала менї лице з тої сторони.

— А ви самі, по котрій сторонї лежали від нас?

— Також на ліво.

— Отже Роберт мусїв пропасти в тій сторонї, сказав майор вказуючи праву сторону гору. Числячи час, який минув від часу як він зник мусїв лишити ся на горі більше менше в віддаленю двох миль звідси. Там его треба глядати; роздїлїм ся і глядаймо в тій сторонї, що я кажу, а певне его найдемо.

Стало ся, як майор зарядив і шістьох подорожних розсипало ся і почали найсовістнїйші гляданя, часто навіть з нараженем власного житя. За кілька годин оглянули ту часть Андів як найточнїйше, нїхто не погадав ні на хвилю о спочинку, одїж була подерта на всїх в кусники від вистаючих скал в ярах, до котрих спускали ся. Всьо на дармо. Бідна дитина найшла в горах певне не лише смерть але й разом гріб, котрого камінє, а може яка величезна скала на віки замкнула ся над своєю жертвою.

Около першої з полудня Ґленарван і его товариші утомлені і доведені майже до розпуки були в глубині долини. Льорд Ґленарван був тяжко засумований; задуманий мовчав і лише від часу до часу повторяв з глубоким зітханем:

— Не піду! Нї, не піду дальше!

Товариші уміли цінити той благородний біль.

— Задержім ся тут — сказав Паґанель до майора і Томи Остена — відпічнїм і наберім сил, котрих потрібуємо на кождий спосіб, чи до дальших розслїдів, чи до подорожи.

— Так — відповів Мек-Небс — лишім ся хочби лише длятого, що того хоче Едвард. Він ще має надію! Але чого надіє ся?...

— Бог знає — відповів Тома Остен.

— Бідний Роберт! — повтаряв Паґанель обтираючи сльози з очий.

На долинї було богато сьвятоіваньских дерев, під котрих тїнию вибрав майор місце на хвилеве леговище. Цїлий маєток подорожних складав ся з кількох покривал, оружия, трохи вудженого мяса і рижу. Недалеко пливуча ріка достатчувала їм води, мутної ще від часу землетрясеня. Мільреді розпалив огонь на траві і хвилю пізнїйше подав свому панови теплий і покріпляючий напиток. Ґленарван не хотїв пити; лежав на земли в глубокій задумі.

Так перейшов цїлий день. Надійшла ніч, тиха і спокійна як і попередна. Коли товариші відпочивали, вийшов Ґленарван і вдер ся на склін Кордилєрів. Прислухував ся на всї сторони, надставляв уха, гадаючи що дійде до него послїдний крик благаючої о поміч дитини. Не гадаючи о тім зайшов далеко, високо, сам один.... Часто клав ся на землю і прикладав ухо, здержував в груди віддих, придавлював битє серця — кликав з розпукою голосно, гадаючи, що може его Роберт почує.

(Дальше буде.)

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.